

حضور
خارجی ها کم
شد ولی مهارت
داخلی ها
در ربودن،
اختلاس کردن
و دزدیدن
بیشتر شد. یاد
گرفته بودند
چطور وقتی
رشوه می گیرند،
یا اختلاس
می کنند
پایش را گم کنند

می کرد برای انتخابات. غنی در انتخابات اخیر بسیار پول خرج کرد. مجموعاً حامد کرزای یک آدم دارای شخصیت و معتبر بود که ضعیف بود. اما اشرف غنی محکم بود، تمایل شدیدی به دیکتاتوری داشت و دیکتاتور هم شده بود ولی خودش در صدد این بود که وقتی درجه ای به رویش باز شد، سریع اطرافیان را با یک مهارتی دخیل کند تا پولی ذخیره کند برای دوره بعد انتخابات.

از سال ۲۰۰۶ که امریکا تصمیم گرفت رفته رفته نیروهایش را خارج کند، آیا تغییری در فساد اتفاق افتاد یا خیر؟

حضور خارجی ها کم شد ولی مهارت داخلی ها در ربودن، اختلاس کردن و دزدیدن بیشتر شد. یاد گرفته بودند چطور وقتی رشوه می گیرند، یا اختلاس می کنند رد پایش را گم کنند.

در بعضی از ژورنال های علمی مطرح شده بود که به بخشی از مردم افغانستان معاش و حقوق داده می شد در حالی که اصلاً وجود خارجی نداشتند. یک نفر اعلام می کرد من هزار کارمند دارم ولی ۲۰۰ تا داشت، معاش ۸۰۰ تا دیگر را هم می گرفت. آیا این صحت داشت؟

بله، این واقعیت داشت. مخصوصاً در وزارت معارف. رقم معلمین در کشور بالاتر از حدود ۲۵۰ هزار در سطح کشور اعلام شده بود اما بعدتر مشخص شد تعداد زیادی از آنها معلمین خیالی هستند.

آیا امریکا و کشورهای خارجی که به افغانستان پول تزریق می کردند و هزینه ها را می دادند، متوجه این فساد نبودند و با آن برخورد نمی کردند؟

افرادی را وظیفه دار کرد ولی همان ها کار را به جایی نبردند.

نخواست یا نتوانست؟

من باورم بیشتر این است که نتوانست.

در افغانستان احزاب مختلفی اعم از شیعه و سنی وجود دارد. آیا واکنش این احزاب به فساد تفاوت داشت. البته من سؤال بیشتر ناظر به شیعیان است. چه واکنش هایی داشتند؟ آیا خدای نکرده خودشان هم آلوده شدند؟

افراد جنگنده شان احزاب جهادی دوره اشغال شوروی اعم از شیعه و سنی، عمدتاً دهاتی، بیسواد و فقیر بودند. همین افراد در اوایل فداکاری هایی داشتند، خیلی ها شهید شدند. اما در همان جریان جهاد هم عده ای پاک نبودند. برای به دست آوردن مال و زندگی بهتر آمده بودند. در هفت سال دوم آن ۱۴ سال، خیلی از مجاهدین آلوده شدند و این آلوده شدن تا دوره جمهوریت هم ادامه داشت.